

EVALUERINGSRAPPORT

Foto: Fylkesmannen i Vest-Agder

Ekstremværet «Synne»

4.-6. desember 2015

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

1. Innledning

Ekstremværet «Synne» rammet fylkene Rogaland, Vest-Agder og Aust-Agder i helgen 4.-6. desember 2015. «Synne» omfattet i hovedsak store nedbørmengder. På Meteorologisk institutt (DNMIs) målestasjon på Bakke i Flekkefjord ble det målt 231,0 mm nedbør 4.-6. desember, noe som var rekord på denne stasjonen for desember måned. Bakke målte også størst døgnedbør under «Synne» - 110,0 mm. Konsmo-Høyland i Audnedal satte desemberrekord for døgnedbør med 91,2 mm. Av andre tredøgnsverdier kan nevnes Risnes i Kvinesdal 204,8 mm (desemberrekord), Konsmo-Høyland i Audnedal 174,3 mm og Tonstad-Nettved i Sirdal 171,0 mm. Bakke og Risnes målte 2- og 3-døgnsverdier med returperiode på 100 år eller mer. Tonstad og Konsmo-Høyland målte 3-døgnsverdier med returperiode på mer enn 25 år.

I Vest-Agder rammet «Synne» hardest i kommunene Sirdal, Flekkefjord og Kvinesdal, men det ble også rapportert om problemer i Lyngdal, Hægebostad, Lindesnes og Audnedal. Flom- og overvannsproblemer med påfølgende skader på privat eiendom og kommunal infrastruktur preget kommunene, men ingen liv gikk tapt og ingen ble alvorlig skadet. Veinettet ble hardt rammet, med stengt E-39 og mange stengte fylkesveier. Infrastruktur knyttet til kraft og elektronisk kommunikasjon (ekom) ble i forholdsvis liten grad berørt.

Fylkesmannen er pålagt å evaluere hendelser av regional betydning og/eller bidra i slik evaluering. «Synne» var et, i Vest-Agder-sammenheng, kraftig uvær med store konsekvenser. Erfaringene fra håndteringen er derfor viktige å dokumentere og videreformidle slik at også de kommunene og etatene som ikke var involvert eller rammet kan ta læring av dette.

Evalueringen kan stedvis virke noe uklar mht. å plassere ansvar for ting som ikke fungerte så godt som det kanskje burde. Dette skyldes at Fylkesmannen ikke har oversikt over hvilket situasjonsbilde aktørene hadde da beslutninger ble fattet. En aktør kan kritiseres hvis han fattet en gal beslutning basert på det situasjonsbildet han hadde på beslutningstidspunktet eller hvis han ikke hadde gjort det han kunne for å skaffe seg et godt nok situasjonsbilde. Han kan ikke kritiseres for å fatte en beslutning som var riktig ut fra det foreliggende situasjonsbildet men som viste seg å være feil i ettertid da mer informasjon ble tilgjengelig.

Rapporten dekker perioden fra fredag 4. desember kl. 1132, da første fase B-varsel ble sendt ut, til mandag 7. desember kl. 1159, da siste situasjonsrapport til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ble sendt. Den er utarbeidet av Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, men ble påbegynt av Fylkesmannen i Vest-Agder som en evaluering av «Synne» i dette fylket. Rapporten omhandler derfor kun Vest-Agder fylke.

2. Hendelsesforløp

Fredag 4. desember:

Fylkesmannen ble oppringt av Meteorologisk institutt (DNMI) ca. kl. 1515 torsdag 3. desember med informasjon om at et værsystem ved Island var under overvåking og at instituttet vurderte å sende ut fase A-varsel om økt overvåking. Informasjon om dette værsystemet ble oppdatert gjennom OBS-varsel kl. 1948 som omtalte kraftig vind og ikke nedbør.

Fredag 4. desember kl. 1113 mottok Fylkesmannen varsel om flom gult nivå for 4. desember og flomvarsel og varsel om jord- og flomskredfare oransje nivå for 5. desember. Varselet ble videresendt kl. 1239 iht. varslingsliste (varslingslisten er vedlagt).

Kl. 1132 ble det mottatt fase B-varsel for ekstremværet «Synne». Varselet beskrev store nedbørmengder 100-150 mm på 30 timer, opptil 200 mm på 30 timer i indre strøk, fra natt til lørdag og til søndag morgen. Nedbøren ble varslet som regn, også i høyfjellet, pga. høy temperatur. Bygeaktivitet fra søndag morgen og lavere temperatur. Varselet ble videresendt kl. 1235 iht. varslingslisten sammen med anbefalinger om tiltak i kommunene (se vedlegg).

Kl. 1204 ble vi informert om at DSB følger med på «Synne» og at det skulle rapporteres dersom større uønskede hendelser inntraff. Vi koordinerte med Fylkesmannen i Aust-Agder og ble enige om at vi ikke skulle be om rapportering fra kommunene annet enn hvis det oppstod alvorlige hendelser.

Fram mot kl. 1326 hadde Fylkesmannen kontakt med regionale etater – Agder politidistrikt, Statens vegvesen, Agder Energi og Telenor – og fikk status på deres forberedelser.

Kl. 1344 mottok vi varsel om stor snøskredfare lørdag 5. desember. Varselet ble videresendt kl. 1358 til Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad og Åseral kommuner samt berørte regionale etater.

Kl. 1734 ble 2. varsel fase B mottatt. Dette ble ikke videresendt ettersom det var få endringer ift. forrige varsel og uansett ikke til det verre.

Kl. 2049 ble 3. varsel fase C – uværet er i gang - mottatt. Dette ble videresendt iht. varslingsliste. Utover kvelden ble det mottatt situasjonsrapporter fra Kraftforsyningens distriktssjef og fra Sirdal kommune. Ingen av disse indikerte problemer av samfunnssikkerhetsmessig betydning.

Lørdag 5. desember:

Kl. 1034 fikk vi melding fra Sirdal kommune om at Sira-Kvina kraftselskap hadde åpnet flomluker på Kilen og på Handeland, oppstrøms Tonstad, noe som medførte 70 m³/sek økt vannføring i Sira-vassdraget. Kl. 1056 fikk vi melding fra kommunen om at fv 42 og fv. 3 vestover fra Tonstad var stengt på Rogaland-siden pga. flom.

Telefonsamtale kl. 1202 med rådmannen i Kvinesdal viste liten bekymring for økt vannstandsøkning i Kvina gjennom Liknes. Det var omkjøringsveier for de mest flomutsatte veiene og 100 års-flom ville ikke berøre sentrum iht. flomsonekartleggingen. De var noe bekymret for kirkegården fordi kirken ligger ved møtepunktet for Kvina og den uregulerte Litleåna.

Kl. 1204 ble det mottatt oppjustert flom- og jordskredfarevarsel fra NVE, til nivå rødt og oransje. Dette ble videresendt kl. 1219.

Kl. 1214 meldte Sira-Kvina kraftselskap via Sirdal kommune at det med nåværende tilsig kunne bli nødvendig å doble utslippene ved Kilen og Handeland.

Kl. 1230 ble det gjennomført telefonmøte med DSB og fylkesmennene i Rogaland og Aust-Agder.

Kl. 1248 ringte Fylkesmannen i Rogaland. De informerte om at Statens vegvesen planla å stenge E39 ved Helleland fra ettermiddagen og rute personbiltrafikken over fv. 44. Tungtransporten måtte

vente. Vi diskuterte også innkalling av fylkesberedskapsrådene og var enige om at den kontakten vi hadde etablert med aktørene så langt var god nok.

Kl. 1255 ble situasjonen diskutert med beredskapskoordinator i Agder Energi. Alle vassdragene er flomstore, men det er mest bekymring rundt Sira. Han har dialog med Sira-Kvina og vi informerte om at Fylkesmannen ikke kom til å snakke direkte med Sira-Kvina, men ta det i fagkanalen gjennom KDS.

Kl. 1309 fikk vi kopi av situasjonsrapport fra rådmannen i Sirdal til beredskapskoordinator. Han informerte om at Ertsbekken gjennom Tonstad sentrum begynte å bli svært flomstor, men at det fremdeles var framkommelig.

Kl. 1323 diskuterte vi situasjonen med distriktssjef i Vest-Agder sivilforsvarsdistrikt. De hadde ikke vært særlig involvert så langt. Vi informerte om situasjonen og vektla spesielt Sirdal.

Kl. 1333 informerte ordføreren i Sirdal om at tappingen ved Handeland er øket til 150 m³/sek, men at vannstanden i Tjørhomvannet (oppstrøms Handeland) fremdeles stiger.

Kl. 1349 diskuterte vi situasjonen med Statens vegvesen. De informerte om at tunnelene på E39 over Kvinesheia var mørke, men åpne med redusert hastighet. De informerte også om at E39 var planlagt stengt på Rogaland-siden fra ettermiddagen, at personbiltrafikken skulle rutes over fv. 44 og at tungtrafikken skulle rutes over fv. 45.

Kl. 1417 ble rådmannen i Flekkefjord informert om planene om å stenge E39 og rute om trafikken til fv. 44. Han lurte på om sykehuset var informert om dette da det hender at de sender pasienter til Stavanger. Han informerte ellers om at brannvesenet var i innsats ifm. mye overvann på veiene i Gyland. Statens vegvesen ble etterpå oppringt om sykehuset og de skulle sjekke med informasjonspersonellet og vegtrafikksentralen.

Kl. 1540 informerte rådmannen i Flekkefjord om at fire kommunale veier i Gyland var stengt. Kommunen jobbet med å få oversikt over brukere av hjemmetjenesten. De ville bruke lokalavisen som kommunikasjonskanal ettersom det er flere som leser den enn kommunens hjemmesider.

Kl. 1609 fikk vi telefon fra Statens vegvesen om at også fv. 45 var stengt. Dermed er det kun fv. 44 som er åpen mellom Sørlandet og Rogaland. Sirdal kommune ble informert.

Kl. 1626 fikk vi rapport fra Agder Energi Vannkraft vedr. flomforholdene i Mandalsvassdraget og i Otra. I Mandalsvassdraget forventet de opp mot 10 års-flom ved Laudal med en flomtopp søndag 6. desember. Utover det ble vannføringen forventet å ligge under dette nivået. I Otra ble det ikke forventet over middelflom og at vannføringen kulminerte i løpet av søndag.

Kl. 1647 ble 6. varsel fase C mottatt med informasjon bl. a. om at vi nå var halvveis inne i nedbørsperioden. Vi måtte forvente 40-80 mm nedbør i løpet av de neste 24 timene.

Kl. 1709 fikk vi situasjonsrapport fra KDS. 1626 abonnenter var uten strøm i Mandal og Lyngdal. I tillegg til det som tidligere ble informert om Mandalsvassdraget og Otra, ble det informert om at Sira-Kvina fryktet en 50-100 års-flom i Sira. Lund og Sirdal kommuner er informert. Beredskapen trappes opp i selskapene.

Kl. 1801 ble første situasjonsrapport til DSB sendt. Se vedlegg.

Kl. 1830 ble det gjennomført telefonmøte med DSB. Øvrige berørte fylkesmenn og direktorater deltok også.

Kl. 2022 fikk vi informasjon om at Kvinesdal kommune hadde hatt møte i kriseledelsen.

Kl. 2101 fikk vi melding fra Sirdal kommune om at fv. 42 ved Sandvann var stengt. Det var dermed bare en vei ut av kommunen – fv. 901 på vestsiden av Sirdalsvannet. Vi forvissnet oss om at AMK var informert.

Kl. 2143 fikk vi melding om at det var sendt ut kokevarsel til de som sogner til Kvitla vannverk i Kvinesdal pga. problemer med vannverket. Fylkeslegen ble informert.

Kl. 2305 informerte Sirdal kommune om at fv. 45 hadde åpnet igjen, men denne veien var ikke et alternativ for nødetatene ved hendelser sør i kommunen.

Søndag 6. desember:

Kl. 0029 informerte Sirdal kommune om mye vann og enkelte oversvømmelser på Tonstad. Hytteområdene innenfor Josdal var isolert pga. ødelagt vei. En del kjellere, bl. a. hos Sira-Kvina, var oversvømt. Store overløp fra magasinene oppover i dalen burde unngås nå.

Kl. 0611 mottok vi, og videresendte, 8. varsel fase D – ekstreme værforhold over. Det ville fremdeles være kraftige byger i vestlige områder.

Kl. 0943 informerte rådmannen i Flekkefjord om at Gyland nå var helt isolert etter at fv. 466 ble stengt ved Klungland da brua ble ødelagt.

Kl. 0944 fikk vi status for riks- og fylkesveinettet fra Statens vegvesen. 25 fylkesveistrekninger var stengt i Vest-Agder, Tjøm i Lindesnes, Brunvatn i Søgne og Gyland i Flekkefjord var isolert, brua ved Klungland var ødelagt og brua i Feda var muligens ødelagt. Vegvesenet planla etablering av oppsamlingsplass for tungtrafikk ved Travparken i Kristiansand ved evt. langvarig stenging av E39. Lindesnes og Søgne kommuner ble informert om Tjøm og Brunvatn. Oversikten over vegstatus ble videresendt til kraft, tele og politiet. Vi presiserte viktigheten av å holde fv. 901 i Sirdal åpen.

Kl. 1030 mottok vi situasjonsrapporter fra kommunene. Sirdal meldte at Tonstad kraftverk måtte stenge et av aggregatene, noe som medførte 80 m³ vann pr. sek mer i elva. Lindesnes meldte om veldig høy vannstand i Audna med påfølgende vann i kjellere og problemer på veier og fylkesveier. Audnedal kommune hadde vært uten strøm på Konsmo i 9 timer og var bekymret for kloakkinntrenging i kjellere som følge av strømløse pumpestasjoner. Vi lovet å ta dette opp med Agder Energi. Lyngdal og Hægebostad kommuner meldte om stengte veier, defekte pumpestasjoner og kokeanbefaling for de som sogner til Kvås vannverk.

Kl. 1137 fikk vi melding om at Sirdal kommune hadde vært i kontakt med Vest-Agder sivilforsvarsdistrikt, som iverksatte støtte med sandsekker og pumpemateriell.

Kl. 1204 mottok vi oppdatert flom- og jordskredvarsel fra NVE. Dette ble ikke videresendt da det ikke var vesentlige endringer ift. tidligere varsel.

Kl. 1205 sendte vi situasjonsrapport nr. 2 til DSB. Se vedlegg.

Kl. 1219 mottok vi situasjonsrapport fra KDS. Kun få problemer på nettsiden, men Agder Energi Vannkraft vurderte å sette beredskap ettersom vannføringen var blitt høyere enn prognosene i Mandalsvassdraget, Otra, Trylandselva og Fedavassdraget. Sira-Kvina kraftselskap meldte at vannfyllingen nå var på topp i Lundevannet og i Sirdalsvannet. I Kvina og Sira var tilsiget iht. prognosene selv om stigningen kom på 12 timer i stedet for på 24 timer. Selskapet hadde kontroll på situasjonen.

Samme tidspunkt mottok vi situasjonsrapport nr. 2 fra Kvinesdal kommune. Kommunen rapporterte om flom i Liknes med stengte veier og vanninntrenging i kjellere. Kokevarsel var sendt ut for et av vannverkene. En bruker av hjemmetjenestene hadde blitt evakuert til omsorgssenter. Lister DPS var blitt evakuert. Brua på Feda var ødelagt. En trafo stod under vann med påfølgende strømbrudd for noen få husstander. Tre bensinstasjoner var stengt. Det ble vanninntrenging i kulturhuset kl. 04 på natten, men takket være massiv innsats fra frivillige og kommunalt ansatte klarte man å berge bøker, flygel og teknisk utstyr. Vannet var i ferd med å trekke seg tilbake, men det ville fortsatt være høy vannstand i Kvina i 1 – 1 ½ dag til.

Kl. 1230 ble det gjennomført telefonmøte med DSB og etatene. I møtet tok Politidirektoratet opp viktigheten av koordinering mellom politi og vegvesen i valg av oppsamlingsplass for tungtransport.

Kl. 1308 hadde vi en kort koordineringssamtale med stabssjef i Agder politidistrikt. Vi videreformidlet Politidirektoratets betraktninger rundt koordinering av valg av oppsamlingssted for trailere.

Kl. 1553 meldte Audnedal kommune at strømmen var tilbake i Konsmo og at «tingene var under kontroll». Det var ingen problemer med vannforsyning og -kvalitet.

Kl. 1614 meldte Sirdal kommune at Sivilforsvaret var ankommet Tonstad, at Sira-Kvina kraftselskap hadde kontroll på situasjonen i Tonstad kraftstasjon og at vannstanden sank i Sirdalsvannet.

Kl. 2130 mottok vi situasjonsrapport fra KDS. Det var ingen nevneverdige problemer i kraftdistribusjonen. Vannføringen i Trylandselva og Fedavassdraget var avtakende. Vannføringen i Mandalsvassdraget ville falle hvis værprognosen holdt seg. Vannstanden i Sirdalsvannet var nedadgående. Tapping av Gravatn var iverksatt, men Sira-Kvina hadde god kontroll på situasjonen.

Mandag 7. desember

Kl. 0844 fikk vi situasjonsrapport fra Telenor NOC, der de meldte at de hadde situasjonen under kontroll. Det var noen utfall andre steder i landet. Rapporteringen for Synne ble med dette avsluttet.

Fra kl. 0906 mottok vi situasjonsrapporter fra kommunene. Sirdal meldte at vannet var på vei tilbake både i Sira og i Sirdalsvannet og at alle veier nå var åpne. En brønn i hovedvannforsyningssystemet var ødelagt. Vann ble hentet fra krisevannverket og publikum ville ikke merke noen forskjell.

I Lyngdal var det fremdeles kokepåbud for abonnenter tilknyttet vannverket på Kvås. Framkommeligheten var tilnærmet normal. Større skader på bygg og anlegg så ut til å ha blitt unngått. I Kvinesdal var vannstanden i vassdragene på vei tilbake. En kommunal vei hadde rast ut, ellers så statusen på veiene bra ut. Enkelte abonnenter var fremdeles uten vann og kokepåbud for Kvitla vannverk gjaldt fremdeles. Avløpsanleggene ville være tilbake i normal drift i løpet av dagen. Kommunen ville kontakte fylkeskommunen angående de kommunale veiene, med spesiell vekt på å få Fedabrua farbar igjen. Audnedal kommune meldte at situasjonen var stabil og at vannet var på vei

tilbake. Renseanlegget på Byremo stod under vann, men dette hadde ingen konsekvenser for miljøet. I Åseral var vannet på vei tilbake og det var ikke noe nytt i forhold til tidligere. I Lindesnes kommune var situasjonen under normalisering. Alle kommunale- og fylkesveier var åpne. En barnehage var stengt. I Hægebostad var Lygne fremdeles flomstor, men på retur. Noen kommunale veier var stengt og noen pumpestasjoner var ute av drift.

Kl. 0938 fikk vi e-post fra stabssjef i politidistriktet med en kort og foreløpig evaluering av «Synne». Politiet var spesielt opptatt av informasjonsflyten relatert til stengte veier, se pkt. 6 d og e.

Kl. 1159 ble siste situasjonsrapport til DSB sendt.

3. Varsling

I forbindelse med «Synne» mottok Fylkesmannen varsler fra Meteorologisk institutt (DNMI) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Matrisen viser hvordan varslene lå tidsmessig i forhold til hverandre:

	Ekstremvær	Flom	Jordskred	Snøskred		
Fredag 4. des.	Fase B 1132 Fase C 2049					
Lørdag 5. des.	Fase C 1647	AUD, FAR, FLE, HÆG, KVI, LIN, LYN, SIR, ÅSE	KRI, MAN, MAR, SON, SØG, VEN	AUD, HÆG, KVI, MAR, SIR, SON, VEN, ÅSE	FAR, FLE, KRI, LIN, LYN, MAN, SØG	SIR, KVI, HÆG, ÅSE
Søndag 6. des.	Fase D 0611	AUD, FAR, FLE, HÆG, KVI, LIN, LYN, SIR, ÅSE	KRI, MAN, MAR, SON, SØG, VEN		SIR, KVI, HÆG, ÅSE	
Mandag 7. des.		AUD, FAR, FLE, HÆG, KVI, LIN, LYN, SIR, ÅSE	KRI, MAN, MAR, SON, SØG, VEN			

(Forkortede kommunenavn inne i boksene.)

DNMI sendte ikke ut fase A-varsel for «Synne», men gikk rett til fase B. Dette ble mottatt kl. 1132 fredag 4. desember. Forut for dette ringte DNMI torsdag ettermiddag og informerte om et værssystem som de vurderte å sende ut fase A-varsel for. Det gjorde de ikke, men sendte i stedet ut et OBS-varsel om dette på kvelden. Iht. vår policy ble dette ikke videresendt fra Fylkesmannen.

Fylkesmannen har forståelse for at DNMI valgte å være noe tilbakeholdne med å sende ut fase A-varsel. Det vil alltid være en balansegang mellom å varsle og å rope «ulv-ulv». Et fase A-varsel innebærer imidlertid mer i beredskapsorganisasjonen enn et OBS-varsel fordi det bringer alle aktører opp på et høyere mentalt beredskapsnivå. Fylkesmannen ville derfor ikke sett det som unaturlig om DNMI hadde sendt ut et fase A-varsel forut for «Synne» men vil ikke kritisere instituttet for den valgte løsningen.

Fylkesmannen kvitterte for, men videresendte ikke, alle varsler. De varslene som ble mottatt på ugunstige tidspunkt og som ikke inneholdt vesentlige endringer i forhold til tidligere varsler ble ikke videresendt. 1. varsel fase B, 3. og 6. varsel fase C og 8. varsel fase D ble videresendt.

Vi registrerte at DNMI denne gangen ikke sendte ut tekstoppdateringer fra vakthavende meteorolog mellom varslene slik det f. eks. ble gjort under «Petra». Vi kan ikke si med sikkerhet hvordan dette ville slått ut under «Synne», men det fungerte meget bra under «Petra».

Fra NVE mottok Fylkesmannen varsler om flom-, jordskred- og flomskred- og snøskredvarsler. Disse ble videresendt initielt og deretter hvis det var endringer. Denne varslingen fungerte greit og Fylkesmannen har ingen ytterligere kommentarer.

Erfaring:

- Tekstoppdateringer fra vakthavende meteorolog mellom de formelle varslene gir erfaringsmessig merverdi og bør gjenopptas ved neste ekstremvær.

4. Kommunene

a. Generelt

I en krisesituasjon som f. eks. et ekstremvær er oppfølging av kommunene en sentral oppgave for Fylkesmannen. Alle hendelser skjer i en kommune og oppfølging skjer gjennom varsling, situasjonsrapportering, løpende veiledning og koordinering og evaluering.

«Synne» viste seg å få størst konsekvenser fra og med Audnavassdraget og vestover. Kommunene øst for Audna samt Farsund kommune var i mindre grad berørt. Det ble derfor ikke bedt om rapportering fra disse kommunene annet enn hvis kommunen selv så behov for det. Kommunene vest for Audna og Åseral kommune ble bedt om situasjonsrapportering.

Fylkesmannen er, som tidligere nevnt, pålagt å evaluere hendelser eller bidra til slik evaluering. Ifm. «Synne» var det av spesiell interesse å få kjennskap til håndteringen i de tre hardest rammede kommunene – Sirdal, Flekkefjord og Kvinesdal. Disse ble derfor bedt om å sende inn evalueringsrapporter. Situasjonsrapportene fra de øvrige kommunene er også lagt til grunn.

Vannstanden i Liknes på det høyeste (Foto: Fylkesmannen i Vest-Agder)

b. Varsling og informasjon

Videresending av varsler fra Fylkesmannen er beskrevet i pkt. 3. Kommunene forteller at disse varslene ble videregitt internt i kommunens organisasjon og lå til grunn for forberedelser innen kriseledelse, plangjennomgang, teknisk drift, helse- og omsorgstjenester og kontakt med eksterne.

Slik Fylkesmannen ser det har varslene blitt brukt aktivt internt i kommunene for å forberede egen håndtering og for å etablere kontakt med eksterne aktører. Det er viktig at det finnes tiltakskort eller annen dokumentasjon som beskriver tiltakene som må iverksettes ved mottak av forskjellige typer varsler og hvem det skal etableres kontakt med.

Det er mer variabelt hvordan varslene har blitt brukt for å informere publikum om det kommende uværet. Erfaring viser at god publikumsinformasjon før et ekstremvær kan redusere konsekvensene av uværet. Dette fordi publikum får et høyere mentalt beredskapsnivå før uværet inntreffer. Imidlertid er det viktig hvordan slike varsler formidles til publikum. Følgende bør blant annet tas i betraktning:

- Ansvarsprinsippet. Kommunen må ikke påta seg informasjonsoppgaver som tilligger andre etater og virksomheter. Den må gjerne viderefremme informasjon fra andre etater og etterlyse informasjon fra ansvarlig etat eller virksomhet hvis det er behov for det.
- Presisjonsnivået i informasjonen. Ubearbeidede varsler er for lite konkrete for publikum. Det er viktig at varslene konkretiseres i form av mulige konsekvenser og anbefaling om tiltak.
- Valg av kanal. Kommunen bør velge informasjonskanaler basert på hvilken som når lengst i kommunen – lokalavisen, kommunens nettsider, sosiale medier, SMS-varsling og/eller andre.

Disse anbefalingene gjelder også for den løpende publikumsinformasjonen under hendelsen. Kommunene benyttet forskjellige kanaler for publikumsinformasjon. Flekkefjord kommune benyttet SMS-varsling og lokalavisen. Sirdal kommune benyttet hjemmeside og facebook. Kvinesdal kommune benytte hjemmesider, facebook og lokalavisen. I en krisesituasjon er direkte informasjon svært viktig. Det er kun SMS-varsling som gir direkte informasjon til den enkelte, evt. med henvisning til andre kanaler og kilder.

Under «Synne» ble ikke kraft og ekom rammet i særlig grad og det var mulig å informere fortløpende. Kommunene må i sine risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplanverk ha tenkt gjennom hvordan informasjon skal kunne formidles hvis kraft og ekom er redusert eller fraværende.

Erfaring:

- Kommunene må ha tiltakskort eller annet planverk som beskriver hva som må gjøres ved mottak av forskjellige typer varsler. Interne tiltak i kommunen, tiltak overfor eksterne samarbeidspartner og informasjonstiltak overfor publikum må som et minimum beskrives.
- SMS-varsling er den informasjonskanalen som treffer publikum mest direkte.

c. Etablering av kriseledelse

Alle de tre mest berørte kommunene etablerte kriseledelse. I Flekkefjord ble «Synne» håndtert fra brannstasjonen gjennom deres enhetlige ledelsessystem (ELS). Sentrale ledere og medarbeidere innenfor kommunens organisasjon som kunne bli berørt av hendelsen ble varslet og involvert fredag kl. 1430. Sirdal og Kvinesdal hadde de første møtene i kriseledelsen lenger ut i uværet.

Alle tre kommuner forteller at Fylkesmannens initielle varsler ble videresendt internt i kommunen for iverksettelse av risikoreduserende tiltak. På det tidspunktet ekstremværsvar fase B ble mottatt var det vanskelig å se for seg at «Synne» kunne utvikle seg på den måten som det gjorde. Ut fra det gjeldende situasjonsbildet fredag ettermiddag vil følgelig ikke Fylkesmannen kritisere kommunene for ikke å kalle inn kriseledelsen tidligere. Når man imidlertid så hvordan situasjonen utviklet seg, og at dette skjedde forholdsvis overraskende, er det en erfaring at den kommunale kriseledelsen bør kalles inn på et tidlig stadium for i fellesskap å diskutere hvordan situasjonen kan utvikle seg («worst case»), hvilken risiko situasjonen medfører, hvilke tiltak som bør iverksettes og hvilke eksterne aktører det bør etableres kontakt med. Fylkesmannens momentliste som fulgte med fase B-varselet kan være utgangspunkt for et slikt møte.

Erfaring:

- Kommunens kriseledelse bør kalles inn på et tidlig stadium for å diskutere situasjonen, mulige utfall, risikoreduserende tiltak, kontakt med eksterne, mm.

d. Situasjonsrapportering

Et oppdatert situasjonsbilde kombinert med god situasjonsforståelse gir god en situasjonsbevissthet. Dette sikrer i sin tur riktige tiltak på riktig sted til riktig tid. Situasjonsbildet må formidles internt og eksternt.

Med «situasjonsrapportering» mener vi både den rutinemessige og strukturerte rapporteringen til faste tidspunkt og de oppdateringene kommunene melder inn mellom de faste rapporteringene. Overfor Fylkesmannen fungerte situasjonsrapporteringen under «Synne» tilfredsstillende slik vi ser det. De faste situasjonsrapportene syntes å være utfyllende og gode og kommunene var flinke til å oppdatere oss med e-post, telefoner og SMS mellom disse. Spesielt gjaldt dette Sirdal, Kvinesdal og Flekkefjord, som også var de som ble hardest rammet av uværet. Vi følte dermed at vi hadde en god oversikt over situasjonen og involverte oss ekstra der vi følte at det var behov for det.

Det er viktig nok en gang å presisere at det er situasjonsrapportene samt evt. oppfølgende kontakt med kommunen som normalt bestemmer om Fylkesmannen involverer seg ekstra i en kommunes krisehåndtering. Hvis kommunene ikke presenterer et forhold som et problem som de ønsker hjelp med så er det ikke grunnlag for Fylkesmannen å involvere seg. Et eksempel her er strømbryddet på Konsmo, hvor kommunen meldte om stor sannsynlighet for forurenset vann i kjellere hvis ikke strømmen kom tilbake. Fylkesmannen tok dette opp med Agder Energi, som ga utbedringen her prioritet. På den annen side meldte ikke Flekkefjord kommune om behov for hjelp ifm. situasjonen i Gyland. Vi var orientert om situasjonen – bygda var isolert, men kommunen hadde kontroll.

Et eksempel på god kontakt mellom de faste rapporteringene er at Fylkesmannen var kopiadressat på en del interne situasjonsorienteringer i Sirdal kommune. Disse ga oss verdifull oppdatering på flom- og veisituasjonen i kommunen. Det var bl. a. på bakgrunn av disse at vi fikk kjennskap til at det en periode kun var en vei ut av kommunen og som medførte at vi poengterte viktigheten av denne veien overfor Statens vegvesen.

Det er viktig at situasjonsbildet i kommunen er kjent internt i kommunens kriseorganisasjon og ikke er noe som kun kriseledelsen befatter seg med. Det må derfor være mekanismer som sikrer at situasjonsbildet blir delt også internt. DSB-CIM er et godt verktøy for informasjonsdeling både internt

og overfor Fylkesmannen. Fylkesmannen registrerte med glede at flere kommuner enn ved tidligere hendelser delte situasjonsrapporter i DSB-CIM.

Erfaring:

- Flere kommuner enn tidligere delte situasjonsrapporter i DSB-CIM. Dette er gledelig.
- Situasjonsbildet er det primære grunnlaget for Fylkesmannens samordning. Man kan ikke påregne at problemer som ikke bringes opp i situasjonsrapporteringen er kjent for Fylkesmannen.
- Situasjonsbildet må deles også internt i kommunens kriseorganisasjon. Opplæring i DSB-CIM bør reflektere dette.

e. Samvirke og koordinering med eksterne

Kommunene hadde kontakt med til dels forskjellige eksterne aktører. Nedenstående matrise gir en grov oversikt, basert på kommunenes evalueringsrapporter:

	Sira-Kvina	Fylkesmannen	NVE	Nabobrannvesen	Veitrafikksentralen	Vegentrepenør	Sivilforsvaret	NAV (flyktninger)	Lopex (mottaksop.)	Brannvesen	Frivillige org.	AMK	Politiet
Sirdal	F, U	F, U	U	U	U	U	U			F, U		U	
Kvinesdal	F, U	F, U	F, U		U		U	F	F	U			
Flekkefjord		F, U		U	U					F, U	F, U	U	U

(F= før uværet, U = under uværet)

Sirdal og Flekkefjord kommuner har kommunale brannvesen men er tatt med i tabellen over eksterne for oversiktens skyld. (I Flekkefjord fungerte brannstasjonen som et operasjonssenter.)

Kommunenes samvirke og koordinering med eksterne etater og virksomheter må vurderes ut fra den enkelte kommunes utfordringer. Men det er uansett på sin plass å minne om samvirkeprinsippet - alle aktører i en krisesituasjon må etablere kontakt med andre involverte aktører i en hendelse. Dette gjelder ikke bare på den som er ansvarlig for å håndtere hendelsen, men alle involverte.

Fylkesmannen og veitrafikksentralen var de eneste aktørene som alle tre kommuner hadde kontakt med.

Sirdal og Kvinesdal hadde kontakt med Sira-Kvina kraftselskap, som er regulant både for Sira og Kvina. Begge kommunene gir gode tilbakemeldinger til kraftselskapet på samarbeidet under «Synne». Det var også kontakt mellom disse kommunene og NVE. Det var ikke kontakt mellom Agder Energi Vannkraft, som er regulant for Fedavassdraget, og Kvinesdal kommune. Slik kontakt burde nok vært etablert. Da ville kanskje ikke den store vannføringen i vassdraget kommet såpass overraskende på kommunen som den gjorde, ref. kommunens evalueringsrapport. Gitt flommens omfang er det usikkert hvilke risikoreduserende tiltak som kunne vært iverksatt, men vurderingsgrunnlaget ville vært bedre.

Kvinesdal kommune er den eneste som oppgir at de hadde kontakt med virksomheter som har ansvar for flyktninger. Dette oppfordret Fylkesmannen til ved utsendelse av fase B-varselet. Flyktninger er spesielt sårbare ved at de ikke mestrer språket og har svært dårlig lokalkjennskap. Spesielle informasjonstiltak må forberedes overfor denne gruppen.

Flekkefjord kommune er den eneste som oppgir at de hadde kontakt med frivillige organisasjoner. Røde Kors ble benyttet med mannskaper, ambulanse og småbåter ifm. isoleringen av Gyland. Både Sirdal og Kvinesdal har frivillige organisasjoner i sine beredskapsplaner og i Kvinesdal er Røde Kors med i beredskapsrådet. Fylkesmannen stiller seg derfor noe spørrende til hvorfor disse ikke ble benyttet.

Både Sirdal og Kvinesdal kommuner var i kontakt med Sivilforsvaret, men bare Sirdal benyttet denne ressursen. I Kvinesdal var Sivilforsvaret i kontakt med kommunen og informerte om at de kunne stille med personell ved behov. Kommunen baserte seg i stor grad på egen teknisk sektor og de gjorde en kjempeinnsats. Kommunen bør imidlertid i ettertid vurdere om Sivilforsvaret kunne utgjort noen forskjell og om de burde vært bedt om å støtte.

Kontakten med det lokale politiet var svært varierende. Flekkefjord kommune oppgir at de hadde kontakt med politiet under uværet, men uten å spesifisere hva slags kontakt det var snakk om. I Kvinesdal hadde politiet kontakt med teknisk etat, men uten å være direkte involvert i ekstremværsituasjonen. Sirdal kommune oppgir ikke at de hadde kontakt med politiet før eller under «Synne». Politiet er en svært sentral aktør, spesielt siden de ville fått en lederrolle hvis det hadde vært snakk om fare for liv og helse. Det ville vært helt naturlig å etablere kontakt mellom kommunens kriseledelse og det lokale politiet i forbindelse med en ekstremværhendelse som «Synne». Slik kontakt bør etableres i forkant av uværet. Kommunene har sin del av ansvaret for å sikre slik kontakt.

Erfaring:

- Det burde vært etablert kontakt mellom Kvinesdal kommune og Agder Energi Vannkraft mht. situasjonsbildet i Feda-vassdraget.
- Det må iverksettes spesielle tiltak for å følge opp flyktninger under ekstremværsituasjoner.
- Kommunene må vurdere om frivillige organisasjoner og Sivilforsvaret kunne vært brukt mer aktivt.
- Det burde vært etablert kontakt mellom kommunenes kriseledelser og lokalt politi før uværet startet.

5. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ba initielt ikke om situasjonsrapportering annet enn ved spesielle hendelser. Utpå dagen lørdag, da situasjonen viste seg å bli verre enn først antatt, ba direktoratet om et telefonmøte med de berørte fylkesmennene.

Etter dette møtet ble det bedt om en skriftlig situasjonsrapport kl. 1800 med påfølgende telefonmøte kl. 1830. Dette ble gjentatt hhv. kl. 1200 og 1230 søndag 6. desember. På de to siste telefonmøtene var også DSB/Sivilforsvaret, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Helsedirektoratet og Politidirektoratet med. Det ble også sendt en situasjonsrapport mandag 7. desember kl. 1200.

Vår oppfatning er at disse telefonmøtene var svært nyttige og bidro til god informasjonsutveksling og rask avklaring av problemstillinger. Imidlertid burde også NVE deltatt som en sentral aktør både i forhold til kraftforsyning og til flom/ras.

Erfaring:

- Telefonmøter mellom DSB og berørte aktører bør videreføres. NVE må inkluderes i møtene når situasjonen tilsier det.

6. Regionale aktører

a. Generelt

Fylkesmannen har gjennom flere års hendelser og øvelser etablert en lav terskel for å ta kontakt i potensielle og inntrufne krisesituasjoner. På regionalt nivå vektlegger vi kontakten med eiere av og ansvarlige for kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner – Agder politidistrikt, Statens vegvesen, Agder Energi Nett og Telenor. Disse har vi alltid kontakt med ved hendelser som «Synne», andre aktører kontaktes avhengig av situasjonen.

I vår dialog med disse aktørene vektlegger vi å etablere situasjonsbilde og å knytte aktørene sammen på riktig nivå. Vi kontrollerer eksempelvis at nettsentralen til Agder Energi, operasjonssentralen til Telenor og Statens vegvesen har direkte kontakt. Disse støtter hverandre i feilretting, og direkte kontakt gir raskest og mest presis informasjonsutveksling. Vi videreformidler kontaktdata der det er nødvendig. Alle de nevnte etatene får jevnlig oversendt vår kontaktdataliste som omfatter kommunene og regionale etater.

Generelt sett oppfordrer Fylkesmannen til at aktørene kommuniserer direkte med hverandre da det gir raskest og mest presis informasjonsutveksling. Det er imidlertid viktig å holde Fylkesmannen orientert, spesielt der det dreier seg om problemer knyttet til kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. Spesielt gjelder dette hendelser som er komplekse eller som har potensial til å bli komplekse fordi det da kan bli aktuelt å samordne og prioritere innsats på tvers av kommuner og samfunnsfunksjoner. I en slik situasjon kan Fylkesmannen få en nøkkelrolle.

Fylkesberedskapsrådet ble ikke innkalt i forbindelse med «Synne». Dette ble diskutert mellom fylkesberedskapssjefene. Anbefaling i tråd med dette ble lagt fram for fylkesmannen, som var enig. Bakgrunnen for dette var at vi allerede hadde en god dialog med de viktigste aktørene og at det ikke var episoder eller problemstillinger som måtte løftes til høyere nivå. Det som dukket opp ble løst i direkte dialog mellom fylkesmannen, berørte kommuner og aktuell regional aktør. Hvis hendelsen hadde blitt mer kompleks, kunne det blitt aktuelt å kalle inn rådet.

Det er også denne gangen på sin plass å minne om viktigheten av at e-postkommunikasjon skjer til og fra fellesadresser som f. eks. fmavberedskap@fylkesmannen.no. På den måten løftes håndteringen fra enkeltpersonnivå til organisasjonsnivå.

Erfaring:

- Når aktørene har direkte dialog er det viktig å være bevisst på å holde Fylkesmannen orientert om problemer knyttet til samfunnskritisk infrastruktur og samfunnskritiske funksjoner.
- E-postkommunikasjon i en krisesituasjon må skje til og fra felles e-postadresser slik at ikke kommunikasjonen blir personavhengig.

b. Kraft og vassdrag

To selskaper var involvert i ekstremværet «Synne» – Sira-Kvina kraftselskap og Agder Energi. Rapportering skjedde gjennom Kraftforsynings beredskapsorganisasjons (KBOs) kanaler. Det innebar i praksis at Sira-Kvina og Agder Energi rapporterte til beredskapskoordinator for Kraftforsynings distriktssjef (KDS). Han rapporterte videre til NVE med kopi til bl. a. Fylkesmannen. Fylkesmannen ønsket å være ryddig i forhold til dette, og forholdt seg til KBO ved beredskapskoordinator. Vi hadde ikke direkte kontakt med Sira-Kvina kraftselskap gjennom hendelsen.

«Synne» fikk forholdsvis få konsekvenser for kraftforsyningen. På det meste var 2000 abonnenter i Agderfylkene uten strøm samtidig. Det ble ikke meldt om kritiske konsekvenser av dette. Det var ikke behov for overordnet prioritering og koordinering av gjenopprettingsarbeidet, annet enn at Fylkesmannen meldte inn et strømbrydd på Konsmo i Audnedal som bekymringsverdig. En pumpestasjon var uten vann og kommunen var bekymret for forurenset vann i private kjellere. Dette ble prioritert og håndtert av Agder Energi Nett (AEN).

De største problemene under «Synne» skyldtes «vann på ville veier». Sira-Kvina kraftselskap og Agder Energi Vannkraft var de sentrale aktørene i forhold til flomvannsmanøvrering i de regulerte vassdragene. Sira-Kvina kraftselskap er regulant for Sira- og Kvina-vassdragene, som renner gjennom hhv. Sirdal og Kvinesdal kommuner. Kommunene har gitt gode tilbakemeldinger på dialogen med kraftselskapet.

Agder Energi Vannkraft (AEVK) er regulant for de fleste regulerte vassdragene i Vest-Agder, herunder også Fedavassdraget i Kvinesdal. Under «Petra» hadde Fylkesmannen en god dialog med AEVK og denne ble videreført nå. Vi etterspurte bl. a. oppdatering om flomtoppene i Otra og Mandalsvassdraget. Dette ble besvart raskt. Vi var da ikke kjent med situasjonen i Fedavassdraget. AEVK opplyser at det ble iverksatt tiltak for å redusere flomtoppen i Fedavassdraget, men at den intense nedbøren medførte at vassdraget gikk uregulert i perioden 4.-6. desember. Det var ingen kontakt mellom AEVK og andre aktører, ei heller Kvinesdal kommune, om dette. Det er vanskelig å si om en tettere kontakt mellom AEVK og andre ville redusert problemene i Feda, men situasjonsbildet ville uansett blitt bedre.

AEVK opplyser at de ikke hadde direkte kontakt med noen berørte kommuner under «Synne» og at de heller ikke registrerte noen direkte henvendelser fra noen kommuner. De vurderte at varsler fra DNMI og NVE var dekkende for situasjonen. Det er imidlertid slik at det er regulanten som har den beste oversikten over detaljene i det enkelte regulerte vassdrag og det er den informasjonen som kommunen og andre må legge til grunn for vurderinger som gjøres i forhold til flomskader og risikoreduserende tiltak. Spesielt gjelder dette i et vassdrag som Feda, som ikke er flomsonekartlagt på forhånd. Vi vil igjen henvise til samvirkeprinsippet og presisere at ansvaret for å ta kontakt går begge veier, selv om det i flomsammenheng ofte er regulanten som først ser problemene komme. Imidlertid vil vi henvise til brev fra NVE datert 23. mai 2005 – Manøvrering av magasiner ved flomsituasjoner. Regulantenes og myndighetenes rolle og ansvar. Her er ikke kontakt med kommunen nevnt. Sentrale retningslinjer som dette bør pålegge regulanten å etablere kontakt med kommunen i flomsituasjoner, spesielt når det er fare for skadeflom.

Vi registrerer at det internt i Agder Energi er forskjellig praksis for kommunekontakt. AEVK har liten kontakt med kommunene mens AEN har tett kontakt med kommunene. Begge selskaper forvalter

samfunnskritisk infrastruktur og samfunnskritiske funksjoner. Kommunekontakten ved hendelser øvelser bør være tett fra begge selskaper.

Erfaring:

- Situasjonsrapportene fra KBO var nyttige og ga et godt helhetsbilde over situasjonen på kraftsiden.
- Det var god kontakt mellom Sira-Kvina kraftselskap og Sirdal og Kvinesdal kommuner.
- NVE må pålegge regulantene å kontakte kommunen og andre berørte aktører i flomsituasjoner, spesielt når det er fare for skadeflom.
- Agder Energi Vannkraft må etablere en praksis med kommunekontakt og informasjonsutveksling ved vassdragsrelaterte hendelser.

c. Telenor/Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Når det gjaldt ekom, forholdt Fylkesmannen seg til Telenor. Dette fordi selskapet drifter det aller meste av infrastrukturen i fylket og fordi kommunene i all hovedsak er kunder hos Telenor. Vi er selvfølgelig innforstått med at det er andre aktører i området, men de har en forholdsmessig mye mindre infrastruktur i omfang og samfunnskritisk betydning. Telenor er også representert i vårt fylkesberedskapsråd og representanten videresendte informasjon som hun fikk fra Telenors operasjonssenter.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) var med på telefonmøtene med DSB, men var ellers fraværende. Dette i motsetning til ekstremværet «Nina» i januar da etaten involverte seg i langt større grad. Nkom er den eneste aktøren innen ekom som rapporterer et samlet situasjonsbilde for sektoren, noe som supplerer det Fylkesmannen henter inn fra Telenor. Dette må etaten være bevisst på og Fylkesmannen anser et ekstremvær som en type hendelse hvor Nkom involverer seg fra starten av.

«Synne» berørte ekom i svært liten grad. Det ble ikke etablert «Task Force» hos Telenor.

Erfaringer:

- Nasjonal kommunikasjonsmyndighet bør være synlig som aktør i ekstremværhendelser fra starten av.

d. Agder politidistrikt

Agder politidistrikt er en naturlig kontakt for Fylkesmannen ved ekstraordinære hendelser. Politiet har noen ganger ansvaret for håndtering av en hendelse og får uansett informasjon fra publikum og andre som er et vesentlig bidrag til det regionale situasjonsbildet. Denne kontakten er spesielt verdifull ved hendelser som «begynner i det små» med et stadig økende antall rapporter om problemer. Da vil politiet og 110-sentralen, som er mottakere av slike meldinger, sitte på det situasjonsbildet som de selv og andre aktører, f. eks. fylkesmannen, agerer ut fra. Med «Synne» var det noe annerledes fordi Fylkesmannen gjennom viderevarslingsoppgaven var på banen fra starten av.

Fredag ettermiddag var Fylkesmannen i kontakt med beredskapsplanlegger i politidistriktet for gjensidig oppdatering. Politiet ville ikke forsterke operasjonssentralen slik situasjonen da så ut. De la ut informasjon om ekstremværet på twitter, herunder en oppfordring om ikke å oppsøke uværet.

Underveis i uværet var det kontakt med operasjonsleder forut for hver rapportering. Videre hadde fylkesberedskapssjef og stabssjef i politidistriktet kontakt for å diskutere trafikksituasjonen etter at E39 ble stengt. Politiet var ikke fornøyd med oppløsningen i statusrapportene fra Statens vegvesen. Dette ble videreformidlet etter «Synne».

Det er det lokale politiet som skal være det primære politikontaktpunktet for kommunene ved ekstraordinære hendelser. Ut fra de evalueringsrapportene som Fylkesmannen har mottatt fra de mest involverte kommunene fremgår det at denne kontakten var begrenset. Uten å legge ansvaret for dette på noen spesielle vil vi minne om samvirkeprinsippet, som pålegger alle aktører i en krisesituasjon å etablere kontakt med andre involverte aktører i en hendelse. Dette gjelder ikke bare på den som er ansvarlig for å håndtere hendelsen, men alle involverte aktører. Politiet er en meget sentral aktør i en krisesituasjon, også når de selv ikke har ansvaret for å håndtere den, og må være bevisste på dette.

Erfaring:

- Politiet, i likhet med andre aktører, må være bevisste på å etablere kontakt med andre involverte i en krisesituasjon, ref. samvirkeprinsippet. Dette gjelder på alle nivåer.

e. Statens vegvesen

Ved kritiske hendelser er Statens vegvesen ved distriktsvegsjefen et naturlig kontaktpunkt for Fylkesmannen. Framkommelighet er avgjørende i en krisesituasjon og veinettet er helt sentralt i så måte. I tillegg til å innhente situasjonsvurdering, påser vi at det er etablert kontakt mellom vegvesenet og kraftselskapet og mellom vegvesenet og Telenor. Dette for å legge til rette for framkommelighet for kraft- og telemontører.

Fylkesmannen var ikke i kontakt med Vest-Agder fylkeskommune, som eier fylkesveinettet. Dette fordi driftsoppgavene på fylkesveinettet ivaretas av Statens vegvesen. I en håndteringssammenheng er det derfor mest naturlig for oss å forholde oss til Statens vegvesen.

«Synne» berørte veinettet i svært stor grad. Av alle kritiske infrastrukturer var det nok vei som fikk de største problemene denne gangen. En kort periode var alle veier mellom Vest-Agder og Rogaland stengt. Da var rv. 9 og E134 eneste forbindelse vestover.

Det var umulig for Fylkesmannen å holde en komplett oversikt over hvilke veier som var stengt og hvilke som var åpne. Vi fokuserte på at ingen kommuner skulle være helt isolert. Sirdal var nok den kommunen som ble verst rammet av veiproblemene. En periode var det kun en vei som var åpen ut av kommunen. Fylkesmannen påpekte overfor Statens vegvesen viktigheten av at denne veien ble holdt åpen for ambulansetransport til Flekkefjord.

Om ettermiddagen lørdag 5. desember ble E39 stengt pga. overvann ved Helleland i Rogaland. Personbiltrafikken ble rutet om fv. 44. Flekkefjord kommune informerte oss i den sammenhengen om at sykehuset i Flekkefjord tidvis sender pasienter til sykehuset i Stavanger og presiserte viktigheten av at de ble informert om omrutingen. Dette ble videreformidlet til Statens vegvesen. Statens vegvesen informerte om at det skulle etableres en oppsamlingsplass for tungtrafikken ved Travparken i Kristiansand hvis stengingen av E39 ble langvarig. I telefonmøte med DSB og etatene søndag 6. desember kl. 1230 tok Politidirektoratet opp viktigheten av at valg av oppsamlingsplass ble koordinert mellom Statens vegvesen og politiet.

Som en oppsummering vil Fylkesmannen poengtere betydningen av at konsekvenser relatert til liv, helse og samfunnssikkerhet er kartlagt og blir tatt hensyn til ved stenging av E39 og andre sentrale gjennomfartsårer.

NRKs nettside [http://trafikk.nrk.no/bil/Vest-Agder\(S504476\)/](http://trafikk.nrk.no/bil/Vest-Agder(S504476)/) ga en god oversikt på kart over hvilke veier som var stengt, men oppløsningen var for dårlig. Politiet kommenterte at det var svært viktig å vite nøyaktig hvor en vei var stengt for å vurdere konsekvensene av manglende framkommelighet og for å kunne betjene de mange telefonhenvendelsene til operasjonssentralen som angår dette. Denne kommentaren slutter Fylkesmannen seg til ut fra et samfunnssikkerhetsperspektiv.

Erfaringer:

- Det er viktig at konsekvensene av stenging av en hovedgjennomfartsvei er kartlagt på forhånd og at det er klart hvem som skal informeres om stengingen og hvem det må koordineres med.

- Nøyaktigheten i angivelse av hvor en vei er stengt må være så god som mulig slik at konsekvensene ift. framkommelighet og samfunnssikkerhet kan kartlegges nøyaktig.

7. Oppsummering av erfaringer og anbefalte tiltak

Erfaring i forhold til varsling:

- Tekstoppdateringer fra vakthavende meteorolog mellom de formelle varslene gir erfaringsmessig merverdi og bør gjenopptas ved neste ekstremvær.

Erfaringer fra kommunene:

- Kommunene må ha tiltakskort eller annet planverk som beskriver hva som må gjøres ved mottak av forskjellige typer varsler. Interne tiltak i kommunen, tiltak overfor eksterne samarbeidsparter og informasjonstiltak overfor publikum må som et minimum beskrives.
- SMS-varsling er den informasjonskanalen som treffer publikum mest direkte.
- Kommunens kriseledelse bør kalles inn på et tidlig stadium for å diskutere situasjonen, mulige utfall, risikoreduserende tiltak, kontakt med eksterne, mm.
- Flere kommuner enn tidligere delte situasjonsrapporter i DSB-CIM. Dette er gledelig.
- Situasjonsbildet er det primære grunnlaget for Fylkesmannens samordning. Man kan ikke påregne at problemer som ikke bringes opp i situasjonsrapporteringen er kjent for Fylkesmannen.
- Situasjonsbildet må deles også internt i kommunens kriseorganisasjon. Opplæring i DSB-CIM bør reflektere dette.
- Det burde vært etablert kontakt mellom Kvinesdal kommune og Agder Energi Vannkraft mht. situasjonsbildet i Feda-vassdraget.
- Det må iverksettes spesielle tiltak for å følge opp flykninger under ekstremværsituasjoner.
- Kommunene må vurdere om frivillige organisasjoner og Sivilforsvaret kunne vært brukt mer aktivt.
- Det burde vært etablert kontakt mellom kommunenes kriseledelser og lokalt politi før uværet startet.

Erfaringer i forhold til DSB:

- Telefonmøter mellom DSB og berørte aktører bør videreføres. NVE må inkluderes i møtene når situasjonen tilsier det.

Erfaring i forhold til regionale aktører generelt:

- Når aktørene har direkte dialog er det viktig å være bevisst på å holde Fylkesmannen orientert om problemer knyttet til samfunnskritisk infrastruktur og samfunnskritiske funksjoner.
- E-postkommunikasjon i en krisesituasjon må skje til og fra felles e-postadresser slik at ikke kommunikasjonen blir personavhengig.
- Alle aktører må være bevisste på samvirkeprinsippet, som innebærer at alle involverte aktører i en krisesituasjon har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter. Dette innebærer blant annet å etablere tidlig kontakt og vedlikeholde denne gjennom f. eks. informasjonsutveksling.

Erfaringer i forhold til kraft og vassdrag:

- Situasjonsrapportene fra KBO var nyttige og ga et godt helhetsbilde over situasjonen på kraftsiden.
- Det var god kontakt mellom Sira-Kvina kraftselskap og Sirdal og Kvinesdal kommuner.
- Agder Energi Vannkraft må etablere en praksis med tett kommunekontakt og informasjonsutveksling ved vassdragsrelaterte hendelser.

Erfaringer i forhold til Telenor/Nasjonale kommunikasjonsmyndighet:

- Nasjonal kommunikasjonsmyndighet bør være synlig som aktør i ekstremværhendelser fra starten av.

Erfaringer i forhold til Statens vegvesen:

- Det er viktig at konsekvensene av stenging av en hovedgjennomfartsvei er kartlagt på forhånd og at det er klart hvem som skal informeres om stengingen og hvem det må koordineres med.
- Nøyaktigheten i angivelse av hvor en vei er stengt må være så god som mulig slik at konsekvensene ift. framkommelighet og samfunnsikkerhet kan kartlegges nøyaktig.

Vedlegg 1 – Mottatte varsler som ble videresendt:

Meteorologisk institutt:

1. varsel – fase B:

Fra: va.salen@met.no

Sendt: 4. desember 2015 11:32:48 (UTC+01.00) Amsterdam, Berlin, Bern, Roma, Stockholm, Wien

Til: FMVA Beredskap

Emne: Varsel fra Meteorologisk institutt

Ekstremværet 'Synne' (hendelse nr.8)

1. varsel - fase B

Varsel om ekstreme værforhold under ekstremværet `Synne` gjelder for:

Agder og Rogaland:

Lørdag og natt til søndag ventes ekstreme nedbørmengder i Rogaland og i Agder. Det er ventet 100-150 mm/30 timar, og lokalt i indre strøk kan det komme 150-200 mm/30t. Enkelte steder kan det komme nedbørmengder med 25-50 års returverdi. I kystområdene i disse fylkene er det ventet moderate mengder nedbør. Lørdag er det ventet sørvestlig liten storm utsatte steder, i fjellet kan hende full storm.

Beskrivelse av værsituasjonen:

Et lavtrykk er i utvikling sør for Island. Dette lavtrykket er ventet å flytte seg sakte østover, og det tilhørende frontsystemet er ventet å treffe Rogaland og Agder natt til lørdag. Lavtrykket har en stor og åpen varmsektor, som vil dirigere varm og fuktig luft med mye nedbør inn til berørte områder helt fram til søndag morgen. Nedbøren vil i all hovedsak komme som regn, også i høyfjellet. Fra søndag formiddag vil nedbøren gå over i bygeform, og det vil komme inn kjøligere luft som senker snøgrensa.

(HRS Sør, HRS Nord, NVE og Fylkesmenn i berørte fylker skal melde tilbake til utsteder).

For mer informasjon om ekstremvær:

http://www.met.no/Meteorologi/A_varsele_varete/Varstring_av_farlig_var/

Varsel skrevet av Vibeke Thyness / Geir Ottar Fagerlid.

3. varsel – fase C:

Fra: va.salen@met.no

Sendt: 4. desember 2015 20:49:53 (UTC+01.00) Amsterdam, Berlin, Bern, Roma, Stockholm, Wien

Til: FMVA Beredskap

Emne: Varsel fra Meteorologisk institutt

Ekstremværet 'Synne' (hendelse nr.8)

3. varsel - fase C

Varsel om ekstreme værforhold under ekstremværet `Synne` gjelder for:

Aust-Agder:

Lørdag og natt til søndag ventes ekstreme nedbørmengder i nordvestlige deler av Aust-Agder. Det er ventet 70-140 mm/30. Enkelte steder kan det komme nedbørmengder med 25-50 års returverdi.

Vest-Agder:

Lørdag og natt til søndag ventes ekstreme nedbørmengder i deler av Vest-Agder. Det er ventet 100-150 mm/30t. Enkelte steder kan det komme nedbørmengder med 25-50 års returverdi. I kystområdene og øst for Mandal er det ventet moderate mengder nedbør.

Rogaland:

Lørdag og natt til søndag ventes ekstreme nedbørmengder i indre strøk av Rogaland. Det er ventet 100-140 mm/30t, og lokalt i indre strøk kan det komme 140-190 mm/30t. Enkelte steder kan det komme nedbørmengder med 25-50 års returverdi. I kystområdene er det ventet moderate mengder nedbør.

Beskrivelse av vær-situasjonen:

Et kraftig stormsenter er i utvikling sør for Island. Dette lavtrykket er ventet å flytte seg sakte østover, og det tilhørende frontsystemet er ventet å treffe Rogaland og Agder natt til lørdag. Det har nå begynt å regne mange steder. Lavtrykket har en stor og åpen varm sektor, som vil dirigere varm og fuktig luft med mye nedbør inn til berørte områder helt fram til søndag morgen. Nedbøren vil i all hovedsak komme som regn, også ganske høyt til fjells, men snøgrensa vil variere omkring 1000-1200 moh. Fra søndag formiddag vil nedbøren gå over i bygeform, og det vil komme inn kjøligere luft som senker snøgrensa.

(HRS Sør, HRS Nord, NVE og Fylkesmenn i berørte fylker skal melde tilbake til utsteder).

For mer informasjon om ekstremvær:

http://www.met.no/Meteorologi/A_varsle_varet/Varsling_av_farlig_var/

Varsel skrevet av Siri Wiberg Horjen / Øyvind Johnsen.

6. varsel – fase C:

Fra: va.salen@met.no

Sendt: 5. desember 2015 16:47:08 (UTC+01.00) Amsterdam, Berlin, Bern, Roma, Stockholm, Wien

Til: FMVA Beredskap

Emne: Varsel fra Meteorologisk institutt

Ekstremværet 'Synne' (hendelse nr.8)

6. varsel - fase C

Varsel om ekstreme værforhold under ekstremværet `Synne` gjelder for:

Aust-Agder:

Vi er nå omtrent halvveis i denne nedbørepisoden. Lørdag kveld og natt til søndag ventes fortsatt mye nedbør i nordvestlige deler av Aust-Agder. Det er ventet 40-80 mm/24t. Valle har fra midnatt og inntil kl. 17 lørdag fått 47 mm.

Vest-Agder:

Vi er nå omtrent halvveis i denne nedbørepisoden. Lørdag kveld og natt til søndag ventes fortsatt mye nedbør i deler av Vest-Agder. Det er ventet 40-80 mm/24t. I kystområdene og øst for Mandal er det ventet moderate mengder nedbør.

Rogaland:

Vi er nå omtrent halvveis i denne nedbørepisoden. Lørdag kveld og natt til søndag ventes fortsatt store nedbørmengder i indre strøk av Rogaland. Det er ventet 50-90 mm/24t, men enkelte steder kan det komme mer. I kystområdene er det ventet moderate mengder nedbør. Eik-Hove har fra midnatt og inntil kl. 17 lørdag fått 97 mm.

Beskrivelse av vær-situasjonen:

Et kraftig lavtrykk (950 hPa) ligger i Norskehavet sør for Island. Dette lavtrykket flytter seg litt nordøstover, samtidig som det langsomt svekkes. Lavtrykket vil fortsatt dirigere mild og fuktig luft med mye nedbør inn til berørte områder helt frem til søndag morgen. Nedbøren vil i all hovedsak komme som regn, også ganske høyt til fjells. Snøgrensen vil variere omkring 1000-1300 moh. Temperatur er omkring 10 grader på kysten. Hovden (840 moh) har kl. 16 +2 grader, Blåsjø (1100 moh) +1 grad. Temperaturen forventes å stige forbigående litt i natt, med en topp sent på natten. Fra

søndag formiddag vil nedbøren gå over i bygeform, og det vil komme inn kjøligere luft som senker snøgrensen ned mot 600-800 m utover søndag.

(HRS Sør, HRS Nord, NVE og Fylkesmenn i berørte fylker skal melde tilbake til utsteder).

For mer informasjon om ekstremvær:

http://www.met.no/Meteorologi/A_varsele_varet/Varling_av_farlig_var/

Varsel skrevet av Terje Alsvik Walloe/Kristian Gislefoss.

8. varsel – fase D:

Fra: va.salen@met.no

Sendt: 6. desember 2015 06:11:18 (UTC+01.00) Amsterdam, Berlin, Bern, Roma, Stockholm, Wien

Til: FMVA Beredskap

Emne: Varsel fra Meteorologisk institutt

Ekstremværet 'Synne' (hendelse nr.8)

8. varsel - fase D

Varsel om ekstreme værforhold under ekstremværet `Synne` gjelder for:

Aust-Agder:

Dette er avsluttende varsel for ekstremnedbøren Synne. De store nedbørmengdene i nordvestlige områder antas nå å være over. Fortsatt vil det være kraftige byger i området.

Vest-Agder:

Dette er avsluttende varsel for ekstremnedbøren Synne. De store nedbørmengdene i vestlige områder antas nå å være over. Fortsatt vil det være kraftige byger i området.

Rogaland:

Dette er avsluttende varsel for ekstremnedbøren Synne. De store nedbørmengdene i indre områder antas nå å være over. Fortsatt vil det være kraftige byger i området.

Beskrivelse av vær-situasjonen:

Lavtrykket som ga store nedbørmengder i deler av Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland ligger nå øst for Island og går videre sakte østover. Det er fortsatt mye vind og kraftige byger inn mot Vestlandet, Trøndelag og deler av Nordland.

(HRS Sør, HRS Nord, NVE og Fylkesmenn i berørte fylker skal melde tilbake til utsteder).

For mer informasjon om ekstremvær:

http://www.met.no/Meteorologi/A_varsele_varet/Varling_av_farlig_var/

Varsel skrevet av Øyvind Johnsen.

NVE:

- 4. desember kl. 1119:
 - o Varsel om flom – gult nivå 4. desember/oransje nivå 5. desember
 - o Varsel om jord- og flomskredfare – oransje nivå 5. desember
- 4. desember kl. 1344:
 - o Varsel om STOR snøskredfare – faregrad 4 – 5. desember
- 5. desember kl. 1204:
 - o Varsel om flom – rødt og oransje nivå 5. desember
 - o Varsel om jord- og flomskredfare – oransje nivå 5. desember

Varslene gjengis ikke i detalj da de kun henviste til en internettside som siden er blitt oppdatert.

Vedlegg 2 – Situasjonsrapporter og Fylkesmannens situasjonsvurderinger

Vurdering og anbefaling sendt ut sammen med 1. varsel fase B fra DNMI 4. desember kl. 1235:

Fylkesmannen videresender 1. varsel fase B for ekstremværet "Synne".

Fase B-varsel er et korttidsvarsel som sendes ut før ekstremt vær ventes å inntreffe. Varselet oppdateres minst hver 6. time. Det er kvitteringsplikt.

DSB har bedt om rapportering fra Fylkesmannen dersom større uønskede hendelser skulle inntreffe. Fylkesmannen ber derfor ikke om regelmessig rapportering fra kommunene annet enn hvis større uønskede hendelser skulle inntreffe. Dette gjelder f. eks. hvis det blir alvorlige problemer for kritisk infrastruktur eller kritiske samfunnsfunksjoner i kommunen. Terskelen for rapportering ligger slik at kommunene ved tvil om rapportering skal rapportere.

Fylkesmannens vurdering av situasjonen:

Det er ennå noe tid til ekstremværet treffer oss. Dette gir rom for forberedelser og risikoreduserende tiltak. Med dette mener vi f. eks.:

- Gjennomføring av risikovurdering av hvor sannsynligheten for skader er størst.
- Gjennomgang av planverk og tiltakskort.
- Etablering av kontakt med aktører som kan hjelpe til eller som kan trenge støtte fra kommunen i krisehåndteringen.
- Utplassering av reparasjonsmateriell mm. på gunstige steder i forhold til der sannsynligheten for skade er størst.
- Vurdering av tiltak i forhold til svake grupper (eldre, uføre, etc.) som kan bli vanskelige å nå fram til ved redusert framkommelighet.
- Kontroll av at nødstrømsaggregater og satellittelefoner er operative.
- Vurdering av publikumsinformasjon på internett og sosiale medier om at det er varslet ekstremvær.
- Vurdering av informasjonstiltak overfor flyktninger/asylsøkere for de kommunene som har asylmottak.

Fylkesmannen er tilgjengelig for spørsmål og råd.

Vi ber om kvittering fra rådmann eller beredskapskoordinator på mottak av dette varselet.

Mvh
Yngve Årøy
Fylkesberedskapssjef

Presisering sendt ut sammen med varsel fra NVE 4. desember kl. 1239:

Videresender varsel om flom og jord- og flomskredfare oransje nivå knyttet til ekstremværet Synne. Merk at jord- og flomskredvarselet kun gjelder noen utvalgte kommuner mens flomvarselet gjelder alle kommuner. Se www.varsom.no for detaljer.

Minner om at jord- og flomskredvarsel iht. NVE også skal betraktes som flomvarsel for sidevasdrag.

Mvh
Yngve Årøy
Fylkesberedskapssjef

Fylkesmannens situasjonsrapport til DSB 5. desember kl. 1800:

Hendelse: Ekstremværet Synne

1. Situasjonsbilde

Ekstremværet Synne rammet Vest-Agder med fase C-varsel kl 2049 i går kveld. Det har regnet jevnt i hele natt og dag. Det er innlandskommunene i vest som har merket mest til været. Ut fra yr.no ser det ut til at nedbøren vil avta utpå dagen i morgen.

Det ventes flomtopp i Otra og Mandalselva i løpet av søndag og maks flomnivå lik middelflom. I Sira og Kvina forventes økt tilsig opp til 50-100 års flom. Det er iverksatt flomregulering i disse vassdragene og ytterligere tiltak kan iverksettes. Lund og Sirdal kommuner er informert.

Forsyningssituasjonen for kraft er god. Det har vært noen utfall i Mandal og Lyngdal med 1600 abonnenter ute.

Det er ikke meldt om problemer innen ekom.

E39 er stengt ved Helleland. Personbiltrafikken rutes over fv 44. Tungbiltrafikk må vente da både fv 42 vest for Tonstad og fv 45 gjennom Hunndalen er stengt. Hvis trafikken gjennom Egersund stenges vil det ikke være veiforbindelse mellom Rogaland og Vest-Agder.

Agder politidistrikt melder om få værrelaterte hendelser og ingen som berører liv og helse.

Kommunene melder om varierende grad av problemer. Det er mye vann i alle kommuner og vassdrag og mest i innlandskommunene. Fylkesmannens oppfølging har vært fokusert på disse. Det synes å være Sirdal og Kvinesdal som har vært mest rammet så langt.

- I Sirdal er fv 42 vestover, fv 3 og fv 45 stengt. Det er nå en vei ut av kommunen. Det er foreløpig små problemer, men kommunen følger nøye med på vannføringen i Sira og sidevassdrag pga flomlukemanøvrering i to damanlegg.

- I Kvinesdal har det vært vann i flere kjellere i sentrum. Man følger også her nøye med på Kvina da det også her kan bli flomlukemanøvrering i damanleggene lenger opp i elva. 100 års flom vil ikke få konsekvenser for gjennomfarten i sentrum.

2. Mediebilde og budskap

Det har vært mest mediefokus på E39 og på fergene som ligger til kai i Kristiansand.

3. Tiltak som er iverksatt

Alle aktører har økt beredskap men er samtidig noe avventende i forhold til hvor problemer vil oppstå. Dette er vanskelig å forutse på det nåværende tidspunkt.

Kommunene følger nøye med på vassdragene og avløpssystemene gjennom økt beredskap i teknisk sektor. Ingen kommuner har satt kriseledelse.

4. Forventet utvikling

Vannføringen i vassdragene vil øke utover natten og kulminere i løpet av søndag. Det må påregnes flere stengte veier. Ellers er utviklingen vanskelig å forutse.

5. Tiltak som vurderes iverksatt

Ingen spesielle utover økt årvåkenhet gjennom natten i forhold til hvor vannet flytter seg.

Vurdering sendt ut sammen med 6. varsel fase C 5. desember kl. 1930:

Videresender sist mottatte oppdatering fra met.no på ekstremværet Synne.

Fylkesmannens vurderer situasjonen dithen at dette ikke er over. Det vil fremdeles komme mye nedbør og flomtappen i vassdragene er ikke nådd. Det er vanskelig på det nåværende tidspunktet å forutse nøyaktig hvor skader og problemer vil oppstå. Det er viktig med et oppdatert situasjonsbilde og rask innsats der problemene måtte oppstå.

Fylkesmannen har delt siste situasjonsrapport med kommunene i DSB-CIM. DSB har bedt om situasjonsrapportering i morgen kl. 1200. Vi ber derfor om en kortfattet situasjonsrapport fra kommunene Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Audnedal, Åseral, Lindesnes og Lyngdal innen kl. 1100 i morgen. Rapporten bes delt i DSB-CIM eller sendt til fmvaberedskap@fylkesmannen.no.

Mvh

Yngve Årøy

Fylkesberedskapssjef

Fylkesmannen i Vest-Agder

Fylkesmannens situasjonsrapport til DSB 6. desember kl. 1200:

Hendelse: Ekstremværet Synne

1. Situasjonsbilde

Fase D-varsel for Synne ble mottatt kl 0611 i dag tidlig og er videresendt til kommunene. Det meldes om kraftige byger framover samtidig som flomtappen ikke er nådd. Det er med andre ord fremdeles fare for forverring av situasjonen, noe vi også ser tendenser til.

Så langt ser det ut til at det er vegsystemet i fylket som har merket været mest. 25 veier er stengt. Etter at fv 44 ble stengt tidligere er nå forbindelsen til Rogaland begrenset til fv 45 Hunndalsvegen fra Sirdal til Vikeså. Denne ligger langt nord i Sirdal og er ikke egnet til tungtransport. På grunn av stengte veier er fire bygder isolert - Josdal i Sirdal, Tjørn i Lindesnes, Brunvatne i Søgne og Gyland i Flekkefjord. Kommunene er informert om dette eller har informert oss. Fra Sirdal kommune er det nå kun en åpen vei sørover og dette er det eneste realistiske veialternativet for ambulansetransport. Flomsituasjonen er noe verre enn først antatt. I Sira har Tonstad kraftverk måttet stenge et aggregat, noe som medfører at mer vann går i elva. Man regner med at dette utbedres ganske raskt. Det er ellers meget stor vannføring i alle vassdrag og også noe mer enn først antatt i Mandalsvassdraget og Otra. Det er foreløpig ikke meldt om alvorlige skader som følge av flom.

Kraftsituasjonen er fremdeles tilfredsstillende, men det meldes om stadig flere utfall. Det er foreløpig få abonnenter som er rammet, men bl. a. kommunesenteret i Audnedal er uten strøm med mulige alvorlige følger for avløpssystemet. Agder Energi er anmodet om å prioritere dette.

Ekomsituasjonen er ikke kritisk. Det er en del utfall som følge av kraftproblemer, men det er ikke totalt utfall i noen områder.

Politiet melder om mange henvendelser men få relatert til liv og helse.

Oversikt over stengte fylkesveier er sendt til kraftselskapet, Telenor og politiet. Det er etablert kontakt mellom kraftselskap og veivesen og mellom Telenors operasjonssentral og kraftselskapet. Kontaktdata for kommunene er distribuert.

Fra kommunene kan følgende meldes:

- Sirdal kommune er spesielt opptatt av vannføringen i Sira og økning som følge av problemene i Tonstad kraftverk. Det er vanninntrengning i kraftverket. De er videre opptatt av bygda Josdal, som pt er isolert. Kriseledelsen er innkalt til møte kl. 13. Det er etablert kontakt med Sivilforsvaret.
- Lindesnes kommune melder om stor vannføring i Audna og vann i en del kjellere. Hjemmetjenesten kommer ikke fram til alle brukere, men det er ikke kritisk. De er forberedt på at veiene som er stengt kanskje ikke åpner i dag og vil da vurdere tiltak.
- Lyngdal kommune melder om rekordstor vannføring i Lyngna. Flere kommunale veier er stengt. Flere pumpestasjoner er under vann og det er fare for kloakk i kjellere og hus. Deler av kommunen har fått anbefaling om koking av drikkevann pga problemer med et vannverk.
- Åseral kommune melder om mye vann men ingen alvorlige problemer.
- Audendal kommune melder om kraftutfall i kommunesenteret Konsmo. De er spesielt opptatt av problemene med en pumpestasjon som har vært uten strøm i 9 timer. De er redd for kloakkinntrengning i kjellere. Det er dialog mellom kraftselskapet og kommunen og Fylkesmannen har også tatt dette opp med Agder Energi.
- Hægebostad kommune melder om flere stengte kommunale veier og enkelte problemer med avløpssystemet.

2. Mediebilde og budskap

Media fokuserer på forverringen av uværet og stengingen av E39

3. Tiltak som er iverksatt

Se ovenstående.

4. Forventet utvikling

Vannføringen har ikke begynt å minke noe særlig og vannføringen er større enn forventet. Det må påregnes økte utfall i kraftforsyningen og muligens også ekom. Flere veier kan bli stengt.

5. Tiltak som vurderes iverksatt

Opprettholde overvåking av situasjonen og rask innsats der problemer oppstår. Tett dialog mellom kraft, tele, veivesen og kommuner.

Vurdering sendt ut sammen med OBS-varsel fra DNMI 6. desember kl. 1343:

Videresender siste OBS-varsel fra DNMI. Dette antyder værutviklingen framover.

Det vil fremdeles bli regnbyger og stor vannføring i vassdragene og faren for skader er fremdeles tilstede. Fylkesmannen oppfordrer til stor årvåkenhet og rask innsats ved hendelser.

Det vil ikke bli ytterligere rapportering i dag, annet enn ved hendelser som kommunene og etatene mener at Fylkesmannen må kjenne til. DSB har bedt om en situasjonsrapport i morgen kl. 1200. Vi ber om kortfattet rapport fra Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Lyngdal, Åseral, Audnedal og Lindesnes innen kl. 1100 i morgen.

Yngve Årøy, fb-sjef FMVA

Fylkesmannens situasjonsrapport til DSB 7. desember kl. 1200:

Hendelse: Ekstremværet Synne

1. Situasjonsbilde

Det regionale bildet: Situasjonen er bedre over hele fylket, og det går mpt en normalisering. Lavere vannføring i de fleste vassdrag og flommen er avtagende.

Veg: E-39 er åpen i Vest-Agder. Det er fortsatt mange mindre FV og kommuneale veger som er stengt. Men det er etablert omkjøring til nesten alle steder. ENkelte småveier som er stengt, men det er godt håndtert fra kommunene.

Kraft: Små problemer, men i Kvinesdal er det en trafo under vann og det jobbes med gjenoppretting. Kun et lavt antall abb. ute nå.

Tele: Ingen problemer utover enkelte småfeil som følge av kraftutfall.

Politi: Vi er veldig glade for det samarbeidet vi har med dere, og den informasjonen dere gir oss. Det vi mangler sett med politiøyne, er litt mer presis informasjon fra veimyndighetene hva gjelder stengte veier. Det holder ikke med å vite hvilke veier som er stengte. Vi må vite eksakt hvor de er stengt. Det er tydelig at dette sviker for publikum også. Opsen var til tider nedringt fra bilister som trengte informasjon om hvor veiene var stengt, og hvilke omkjøringsveier som var tilgjengelige. Sidene til vegtrafikksentral ble sagt å ikke fungere godt nok. Oppsummering: Hver etat må holde seg til det de skal gjøre. VTS kan kanskje angi mer større nøyaktighet hvor det stenges for eksempel m UTM kode og evt utsikt til åpning / regulering.

Kommunene: Det er Kvinesdal og Sirdal som er hardest rammet. Spesielt Kvinesdal/ Feda og Liknes. Feda har fått store skader av flommen, og enkelte hus har blitt tatt, samt mange har vann i kjelleren. Det har vært god dialog med kommunen gjennom hele hendelsen, og de jobber nå med å gjenopprette situasjone til normalsituasjon. De har en ødelagt bro, som vil ta tid, ellers jobber de med sikring av verdier og rydding.

Sirdal har noe problemer med vannforsyning, men det er i varetatt med reservevann fra høydebasseng.

Det meldes fra kommunene om at vannstanden i elvene generelt er på vei ned, og at man antar at man har en normal situasjon i løpet av i morgen.

Det er ikke meldt om skader på liv og helse til oss.

2. Mediebilde og budskap

Ekstremværet Synne har blitt dekket bredt i riksdekkende medier og alle lokale aviser.

3. Tiltak som er iverksatt

De fleste kommuner har økt bemanning innen teknisk sektor så lenge det er nødvendig. Det jobbes med å åpne veier og få kontroll på vannforsyning der denne er trøblete.

4. Forventet utvikling

Det forventes bedring av situasjonen, men fortsatt enkelte mindre problemer hos enkelte kommuner som beskrevet ovenfor.

5. Tiltak som vurderes iverksatt

Ingen

Vedlegg 3 – Adressater på Fylkesmannens varslingsliste

Følgende er adressater på Fylkesmannen i Vest-Agders varslingsliste:

- Kommunene
- Agder politidistrikt/operasjonssentralen
- Vest-Agder sivilforsvarsdistrikt
- Agder Energi Nett AS
- Telenor AS
- TDC AS
- Brannvesenet Sør IKS
- Kristiansandregionen brann og redning IKS
- Agder og Rogaland heimevernsdistrikt 08
- Statens vegvesen Vest-Agder
- Vest-Agder fylkeskommune
- Sørlandet sykehus HF
- Fylkesmannen:
 - o Fylkesmannen
 - o Ass. fylkesmann
 - o Kommunikasjonsrådgiver
 - o Skiftledere krise- og samordningsstaben
 - o Ansatte i beredskapsstaben
 - o Fylkeslegen
 - o Ass. fylkeslege

Varsling skjer på e-post i arbeidstiden og pr. SMS utenfor arbeidstid. Varslingslisten er lagt inn som distribusjonsliste i DSB-CIM og varsling skjer derfra.